

CODI DEONTOLÒGIC DEL SERVEI DE BIBLIOTEQUES I DOCUMENTACIÓ DE LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Preàmbul

Les persones i les organitzacions encarregades de la gestió de la informació i la documentació han de ser conscients de la responsabilitat que contrauen per l'impacte social, econòmic, cultural, polític i mediambiental de les seues accions, ja que exerceixen un paper fonamental en la selecció, organització, difusió i preservació de la informació i la documentació.

El Servei de Biblioteques i Documentació (d'ara endavant, SBD) de la Universitat de València (d'ara endavant, UV) és la unitat funcional que integra les biblioteques, els arxius i les seccions centrals per a la seua gestió, organització i coordinació. La biblioteca universitària és un centre de recursos per a l'aprenentatge, la docència, la investigació, la cultura i altres activitats relacionades amb el funcionament i la gestió de la Universitat ([Reglament de règim intern de l'SBD](#)).

La biblioteca universitària té la missió de gestionar els recursos d'informació i el fons bibliogràfic patrimonial de la Universitat, facilitar-hi l'accés i difondre'ls, col·laborar en el procés de creació de coneixement i prestar serveis que contribuïsquen a la consecució dels objectius de la institució, tot això adreçat a la comunitat universitària i a la societat en general.

Com a professionals de l'SBD, considerem necessari i adequat l'establiment de directrius que guien la presa de decisions, la prestació dels serveis i les relacions amb tots els grups d'interès. El personal de l'SBD ens hem de guiar, en les nostres actuacions, pels valors democràtics i socials, la igualtat efectiva d'homes i dones, el compromís amb la llengua pròpia, la llibertat d'expressió, la sostenibilitat mediambiental, el progrés de la ciència i el coneixement, l'extensió i la difusió de la cultura i els hàbits de vida saludables, així com el conjunt de valors que contenen els [Estatuts](#) de la Universitat.

Per això, adoptem aquest codi deontològic i difonem els principis que ens guien entre la comunitat universitària, la professió i el conjunt de la societat d'acord amb els valors en què es fonamenta la UV: justícia, solidaritat, cooperació, progrés social i econòmic, innovació, sostenibilitat, transparència i excel·lència.

Capítol 1. Definició, objectius i àmbit d'aplicació

1.1 Definició

Els codis deontològics són documents que regulen els aspectes ètics de l'exercici d'una professió. Així mateix, constitueixen una guia de conducta professional, ja que recullen un conjunt de criteris i pautes de comportament eficaços que garanteixen la prestació òptima de serveis imprescindibles per al compliment social que persegueix la professió.

El codi deontològic de l'SBD és una eina que complementa el coneixement especialitzat i la normativa tècnica i legal, i s'orienta cap a un exercici professional responsable i de qualitat del seu personal respecte a la societat, les persones usuàries, la institució a què pertanyen i la professió en general.

1.2 Objectius

Aquest codi persegueix els objectius següents:

- Definir els principis i valors específics de l'exercici de la professió en l'SBD.
- Mostrar a la societat una imatge distintiva i de qualitat professional mitjançant els valors que governen les persones que gestionen la informació i la documentació.
- Generar un flux de confiança de la comunitat universitària i la societat en general envers el col·lectiu professional, percebut com a conjunt de persones íntegres i expertes en la provisió de serveis d'informació.
- Consolidar el sentiment de pertinença a un col·lectiu i a una organització, reforçant els intercanvis d'informació i experiències entre els seus membres.
- Promoure la reflexió sobre les situacions que l'evolució de la societat, dels recursos i dels serveis plantegen, i sobre la millor manera d'abordar-les d'acord amb valors ètics.

1.3 Àmbit d'aplicació

Aquest codi és aplicable a tot el personal de l'SBD en el seu tracte amb els membres de la comunitat universitària i amb la resta de la societat.

Capítol 2. Principis i valors essencials

La [Declaració Universal de Drets Humans](#) és el nucli ètic essencial definitori per a la professió, especialment els articles dedicats a la llibertat, la igualtat i la dignitat de la persona; a la privacitat; a la llibertat d'expressió, opinió i accés a la informació; al dret a l'educació, a la vida cultural de les comunitats i a la participació en el progrés científic, a la protecció de la propietat intel·lectual i els drets d'autoria.

Altres fonts en què es basa el codi deontològic de l'SBD són el seu [Reglament de règim intern](#), el [Codi de bones pràctiques acadèmiques i governança universitària](#), el [Codi de conducta i bones pràctiques en matèria d'igualtat de gènere de la UV](#), el [Codi d'ètica de l'IFLA](#) i el [Codi deontològic de la SEDIC](#). Finalment, en aquest codi subjau el respecte a la legislació vigent, estatal i autonòmica, i als Estatuts i altres normatives de la UV.

Els principis ètics que inspiren el codi deontològic de l'SBD són:

- Neutralitat, objectivitat i imparcialitat en el desenvolupament de les activitats professionals.
- Accés lliure i equitatiu a la informació i als serveis oferts.
- Utilitat social, atenció a les necessitats d'informació i coneixement de la societat.
- Responsabilitat social, implicació en la construcció d'una societat millor, en la utilització dels recursos, en la formació del capital humà, en el progrés de la ciència i en el respecte a l'entorn.
- Creació d'un clima de relacions laborals satisfactori i respectuós entre les persones i les institucions.

En virtut d'aquests principis, el personal de l'SBD ha d'aplicar en el seu treball els valors següents:

1. Llibertat intel·lectual

Tota persona té dret a informar-se i expressar-se lliurement en el marc de la convivència democràtica i de respecte als drets humans.

2. Diversitat intel·lectual, ideològica i de gènere

Ningú no pot ser discriminat en la utilització dels recursos, serveis i instal·lacions de l'SBD per raó d'origen, edat, gènere, condició social, ideologia, conviccions religioses, polítiques o de qualsevol altre tipus.

Els fons documentals gestionats pel personal de les biblioteques i arxius de l'SBD han de tenir en compte la diversitat cultural i ideològica.

3. Confidencialitat i privacitat

El personal de l'SBD, en l'exercici de la seua activitat professional, ha de guardar escrupolosament el deure de confidencialitat respecte dels assumptes que ho requereixen, fins i tot quan haja finalitzat l'exercici de les seues funcions, d'acord amb les especificacions de la normativa de seguretat adoptada per la Generalitat Valenciana en el marc de l'Esquema Nacional de Seguretat.

El personal de l'SBD ha de respectar el caràcter confidencial de l'activitat de les persones usuàries. La protecció s'haurà d'aplicar a la informació rebuda i les fonts sol·licitades, consultades, prestades o transmeses. No es publicaran dades de naturalesa privada, es garantirà que aquestes no estiguen en llocs de fàcil accés i s'hauran de recollir només per a estadístiques d'ús del servei. Cap persona usuària no podrà rebre informació sobre qüestions relacionades amb altres persones.

Així mateix, s'ha de protegir la privacitat i la intimitat personal i familiar, i la pròpia imatge de les persones en el seu entorn laboral.

4. Responsabilitat social i respecte a l'entorn

L'SBD i les unitats que el conformen han de gestionar els seus recursos econòmics, contractes i finances amb total transparència, eficàcia i eficiència.

Els recursos d'informació adquirits s'han de gestionar amb responsabilitat i criteris de sostenibilitat econòmica.

Així mateix, cal contribuir al desenvolupament sostenible mitjançant l'ús responsable de l'energia, de les tecnologies, dels recursos i equipaments.

D'altra banda, cal fomentar mesures de sensibilització i polítiques de reaprofitament i reciclatge de materials, d'acord amb les directrius institucionals.

Les persones amb diversitat funcional han de disposar d'instal·lacions, equipaments i serveis adequats.

Els espais i llocs web han de complir les normes internacionals d'accessibilitat i usabilitat.

5. Accés, preservació i difusió de la informació

El personal de l'SBD, de conformitat amb el seu Reglament de règim intern, ha de facilitar l'accés a la informació i al material bibliogràfic, sempre que la seua naturalesa, estat i condicions d'ús ho permeten, respectant el dret universal, lliure i igualitari, al coneixement i a la informació.

Les persones usuàries han de tenir a la seua disposició la normativa que regula l'accés a instal·lacions, equipaments, serveis i recursos d'informació, així com el seu ús.

La selecció, l'adquisició i el tractament tècnic dels recursos s'han de dur a terme amb criteris de qualitat i responsabilitat, i han de proporcionar una informació actualitzada, plural, fiable, equilibrada i adequada a les necessitats d'informació dels diferents grups d'interès.

El fet de demanar o acceptar contraprestacions per la consulta o l'accés a qualsevol servei es considera contrari a la deontologia professional, llevat que aquesta contraprestació estiga regulada per la institució.

Cal fomentar les iniciatives d'accés obert a la informació, d'acord amb la legislació vigent, de manera que el coneixement generat per la UV es pugui trobar a l'abast de la comunitat universitària i de la societat.

D'altra banda, cal prendre les mesures adequades per a la protecció i conservació dels documents contra danys físics, deteriorament o sostracció per a garantir-ne l'ús present i futur. En aquest sentit, s'han d'aplicar mesures de preservació i restauració adequades a cada suport, respectant la integritat de l'original.

Així mateix, cal promoure polítiques de difusió de la col·lecció per a donar a conèixer els recursos i serveis als grups d'interès i optimitzar-ne l'ús.

6. Drets d'autoria i propietat intel·lectual

La propietat intel·lectual i industrial i els drets d'autoria han de ser protegits d'acord amb la legislació vigent.

S'haurà de procurar aconseguir un equilibri entre els drets d'autoria i el dret d'accés a la informació i la cultura.

7. Qualitat del servei

Cal desenvolupar una gestió basada en l'excel·lència, orientada a satisfer les expectatives, necessitats i demandes d'informació i serveis dels grups d'interès.

El servei s'ha d'acomplir amb professionalitat, responsabilitat i eficàcia, tendint sempre a la millora contínua.

Cal proporcionar la millor atenció possible a les persones usuàries i oferir-los un tracte professional, amable, correcte i personalitzat.

Les persones responsables han de ser assabentades de qualsevol manca de recursos humans, econòmics o tècnics que pugui repercutir en la qualitat del servei.

La [Carta de serveis de l'SBD](#) recull els serveis prestats i els compromisos de qualitat concrets amb la comunitat universitària i la societat en general.

8. Suport a l'aprenentatge i a la docència, la investigació i l'edició científica

El personal de l'SBD ha d'oferir a l'estudiantat suport a l'aprenentatge tendent a adquirir les competències informàtiques i informacionals necessàries per realitzar els seus estudis, mitjançant l'organització d'activitats a diferents nivells.

Així mateix, ha d'oferir suport específic al professorat i al personal investigador en el desenvolupament de la seua tasca docent i investigadora, organitzant accions de formació sobre recursos d'informació, gestió de la bibliografia personal, orientació en la publicació i difusió dels treballs de recerca, processos d'acreditació i avaluació, i totes aquelles accions que posteriorment puguen requerir la participació de l'SBD dins l'àmbit de les seues competències.

Per a la consecució d'aquests objectius, el personal ha de:

- Proporcionar una atenció de qualitat a les persones usuàries, garantint l'equanimitat, l'interès, la dedicació i l'honestetat professional.

- Subministrar a les persones usuàries una informació i documentació actualitzades, plurals, fiables, equilibrades i adequades a les seues necessitats.
- Promoure la formació en competències informàtiques i informacionals, orientant en la recerca i el bon ús dels recursos, en el coneixement dels suports tecnològics i en l'avaluació de la informació.

9. Professionalitat

El personal de l'SBD està compromès amb el desenvolupament educatiu, social i econòmic, amb la investigació i la innovació, i també amb la preservació íntegra de la informació i el coneixement per a les generacions futures. Igualment, assumeix els compromisos següents:

- Contribuir a la missió de l'SBD i a la consecució dels objectius de la UV mitjançant el suport a la seua docència, estudi, investigació, gestió i funcionament.
- Treballar en la preservació dels béns de la institució, utilitzar-ne el nom de forma veraç i proporcionada en accions de màrqueting i publicitat, i dur a terme pràctiques comercials honestes.
- Abstenir-se de divulgar assumptes interns de la UV i de fer comentaris que puguen perjudicar la seua imatge.
- Ser responsable, en les seues activitats privades, del fet que les opinions o valoracions estrictament personals en xarxes socials o mitjans de comunicació queden clarament desvinculades de la institució, i no utilitzar elements o símbols propis de la identitat de la UV.
- Contribuir a la dignificació i al progrés de la professió promovent la formació mitjançant l'actualització contínua dels coneixements i la recerca en les àrees de la gestió de la informació.
- Donar suport a la cooperació i a l'intercanvi de coneixements i bones pràctiques professionals entre consorcis, xarxes i altres serveis externs d'informació.
- Mantenir un criteri professional independent, just i objectiu, i un comportament honest, íntegre i competent, distingint sempre entre conviccions personals i responsabilitats professionals.
- Abstenir-se de rebre reconeixements, obsequis i regals que puguen condicionar la seua neutralitat o objectivitat. Per tant, només podrà acceptar obsequis emmarcats en els usos

habituals, socials i de cortesia institucional. Els obsequis que es lliuren, tant a persones físiques com a institucions, amb càrrec a fons de l'SBD, s'hauran d'ajustar als criteris d'usos habituals, socials i de cortesia institucional. Així mateix, no podrà realitzar altres activitats remunerades en horari laboral.

En cap cas prevaldran interessos personals ni s'actuarà en benefici propi en l'acompliment de la feina.

- Tractar els companys i companyes amb respecte i imparcialitat, i defensar condicions laborals que protegissen els drets i el benestar de tot el col·lectiu.

- Fomentar un bon clima laboral mitjançant el diàleg, la comunicació, la participació i el treball en equip.

Finalment, el respecte ha de guiar també les relacions amb la comunitat universitària, amb organismes oficials i privats i amb la societat, d'acord amb els principis d'eficàcia i eficiència en el compliment del nostre treball.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. El personal de l'SBD fomentarà aquest codi i vetlarà pel seu compliment.

Segona. L'SBD donarà la màxima difusió a aquest codi entre els seus membres, la comunitat universitària i la societat en general.

Tercera. Aquest codi serà revisat periòdicament, amb subjecció a les millores que el desenvolupen i el mantinguen actualitzat.

Grup de treball per a la redacció del codi deontològic de l'SBD

Coordinadora: Rosario García García (Biblioteca de Ciències de la Salut "Pelegrí Casanova")

Secretària: Salud Boltes Alandi (Biblioteca d'Humanitats "Joan Reglà")

Rosario Ferrer Sanchís (Biblioteca de Ciències "Eduard Bosch")

Esther Giménez Úbeda (Biblioteca d'Humanitats "Joan Reglà")

Juan Carlos Palancas Castañón (Biblioteca de Psicologia i Esports "Joan Lluís Vives")

José Enrique Ucedo Vela (Biblioteca Historicomèdica "Vicent Peset Llorca")

València, 20 de juliol de 2017

Grup de treball per a la redacció del codi deontològic de l'SBD

Coordinadora: Rosario García García (Servei de Biblioteques i Documentació. Secció de Préstec Interbibliotecari i Recursos Digitals Propis)

Esther Giménez Úbeda (Biblioteca de Ciències “Eduard Boscà”)

Dolores Jávega Muedra (Servei de Biblioteques i Documentació. Secció de Préstec Interbibliotecari i Recursos Digitals Propis)

José Enrique Ucedo Vela (Servei de Biblioteques i Documentació. Secció de Tecnologia, Normalització i Sistemes)

València, 1 de juny de 2021